Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

№ 44. 1850.

Tidning för Åmåls Stad och Dals Land.

Prenumerationspris: 2: 24 B:ko.

Joh. Fr. Liedbergs Officin. | Torsdagen d. 31 Oktober. | Utlemnas hvarje Torsdags e. m. kl. 6.

Anmälan.

Prenumeration på denna tidning för återstående 3 månader af året kan ske såväl å Boktryckeriet som Postkontoret mot 1 rdr rgs, postarvodet deri inberäknadt.

Åmål d. 30 Sept. 1850.

Död:

Barnmorskan, Mamsell Christina Svensson afled stilla i Åmål den 25 October 1850, i en ålder af 50 år och 14 dagar, hvilket endast på detta sätt tillkännagifves.

Brukspatronen ANDERS GUSTAF TJEDER, den 25 Oktober 1850 i Carlstad, efter en lefnad af 44 år, 9 mån. och 9 dagar.

Stifts-Nyheter:

Intra fatalia den 21 dennes anmälde sökande till Åmåls pastorat, Komministern P. H. Gylander, Pastors-Adjunkten Magr S. Hammargren och Regements-pastorn O. Tenow.

Den 22 dennes prestvigdes, af H. H. Doctorn och Biskopen, i Domkyrkan härstädes Theol. Stud. A. Olsson, efter den 19 dennes aflagd prestexamen

S. d. förordnades S. M. Adjunkten A. Olsson till vice Komminister i Kroppa och Lungsund.

Den 19 dennes förordnades vice Komministern E. Edell till Pastors Adjunkt i Wisnum och S. M. Adjunkten P. N. Mylén till vice Komminister i Brattfors.

S. d. beviljades Prosten P. Brelin förlängd tjenstledighet till den 8 nästa November, och förordnades vice Pastorn C. J. Fögelberg att till nämnde dag fortfarande föreslå Gillberga Pastorat.

Den 23 dennes utnämndes och förordnades, af H. H. Doktorn och Biskopen, Kyrkoherden i Holmedal Magr A. Albrechtsson att vara Prost öfver Nordmarks kontrakt.

I anseende till Kolerans utbrott i Götheborg kommer

Ångfartyget Arvika

Kapten **S. G. HJORT**

endast att göra tourer mellan Wenersborg, Åmål och Arvika samt afgår:

från Wenersborg till Åmål och Arvika hvarje Söndag i dagningen.

från Arvika till Åmål och Wenersborg hvarje Thorsdag i dagningen.

God restauration finnes ombord.

På det fartyget under vägen mellan Arvika och Amål ej måtte för ofta uppehållas, meddelas, att fraktgods ej mottages eller lossas på andra ställen än: Hillringsberg, Stafnäs brygga, Högsäters ferja, Nysäters-bron och Sellie Kanal.

Vidare underrätta fartygets Commissionärer, i Arvika Hr C. H. Mebius, Amål Hr P. Larsson och i Wenersborg Hr J. Spaak. Arvika i Oktober 1850.

Direktionen.

Å m å l.

Wäderleken, som de sednare weckorna werlat om mellan frost, folken, blåst, stiltje, regn och till och med ett dygns snöfall, som hade en dags slädföre till följd har nu ett par dagar warit huswudsakligen regnig.

Förliden Måndag erhöll den i detta blad förut omnämnde falske myntaren Magnus Anderßon från Ulfserud af Tißelskogs Socken, sin dom wid härwarande Rådhus-Rätt. Magnus Anderßon skall, enl. densamma mista åran, afstraffas med 28 dygns watten och brö[illegible]

Berättelse ur Herm. Aug. Franckes lif.

Tredje Berättelsen.

GRUNDSTENEN TILL "VAISENHAUSE."

(Forts. fr. föreg. N:r.)

Derigenom tillväxte också Franckes kassa så, att han blef i stånd, att utom fri unvisning äfven gifva de fattige barnen allmosor 2 a 3 gånger i veckan, på det de icke af bettlande skulle hindras ifrån skolan.

Rygtet om den begynta fattigskolan, som nu intog hela Franckes studerkammare, framträngde allt vidsträcktare; och då på alla ställen ädla, välgörande menniskor funnos, som gladdes åt det goda verket, så skedde att gång efter gång, än från ett håll, än från ett annat, större och mindre paketer ankommo med utanskrift: "till fattigskolan." Än var det penningar, än linne, än andra persedlar för de fattige barnen. Det var en riktig glädje för den älskeliga husfrun, att få på detta sätt bekläda den ene efter den andre bland de fattige barnen.

Fattigskolan växte snart till en egen uppfostringsanstalt. När nemligen föräldrar och målsmän sågo att de fattige studenter, hvilka Francke antog såsom lärare, alla voro förträffliga och christliga män, som lika mycket genom exempel som genom ord blefvo barnens föredömen till en christlig vandel, så skrefvo flera förnäma personer äfven långt bortifrån till Francke och bådo att han måtte skaffa dem lärare för deras barn. Men nu hände det ofta, att just de studenter som Francke ville föreslå icke kunde besluta sig att lemna universitetet. "Nå," sade Francke, "om lärarne icke kunna det, så kunna måhända barnen komma hit." Och han skref nu till föräldrarne och föreslog dem att skicka sina barn till Halle, så ville han sörja för att de skulle få kärleksfull vård likasom god undervisning. Detta gjorde ock somliga, särdeles ibland adeln, och deraf kom det att småningom äfven en uppfostringsanstalt för adliga barn bildade sig i Halle.

Francke fick under sommaren af nämde år ögonskenligen se, att Herren sjelf hjelpte honom. Inom några veckors lopp erhöll han 3 skrifvelser af okänd hand. I det ena brefvet låg tjugu thaler, i det andra hundrade och i det tredje femhundrade thaler, med föreskrift, att han dermed dels skulle underhålla fattiga barn, dels använda det till fattigskolans utvidgning, dels dermed understödja fattiga studenter. Hvilken fröjd för Francke, hvilken underbar välsignelse för hans företag! Den fromme mannen uppsökte nu 20 studenter, hvilka han hvarje vecka tilldelade ett visst understöd, och för fler än en blefvo dessa veckopenningar det som gjorde att de kunde fortsätta sina studier.

Francke hade upplåtit hela sitt rum åt skolbarnen och likväl blef det, för det alltjemt sig ökade antalet, för trångt. Då måste man påfinna något nytt råd. Han hyrde samma höst hos sin granne en skolsal och inom årets slut var likväl äfven denna för trång. Deraf uppstodo likasom af sig sjelf åtskilliga klasser hvilka erhöllo hvar sin egen lärare, som för daglig undervisning erhöllo utom ved och rum, 16 groschen i veckan.

samt dertill arbeta 3 år wid Malmö fästning. Målet är underställt Kongl. Götha Hof-Rätts pröfning.

Enligt Landsh. Embetets Kungörelse har d. 26 d:s från Cellfängelsets sjukhus i Wenersborg följande personer beredt sig tillfälle att rymma: 1:o lifstidsfången Brita Beata Forsström, eller Söderberg, 51 år, 5 fot och 8 tum lång, blå ögon, brunt hår, krokig näsa; 2:o Anna Brita Johansdotter, 40 år, 5 fot och 4 tum lång, undersåtisig wärt, blå ögon, brunt hår och trubbig näsa; 3:o Anders Sillgren, 25 år, 5 fot och 11 tum, spenslig wärt, rödlätt ansigte, blå ögon, ljusbrunt hår; 4:o Johannis Norgwist, 25 år, 6 fot, grof wärt, fylligt ansigte, blå ögon och brunt hår.

Officiel Bulletin
om kolera-farsoten i Åmål

Summarisk uppgift å Cholera-farsotens förhållande från och med den 17 t. o. m. den 31 Oktob. 1850; Insjuknade 48. Tillfrisknade 39. Qwarliggande 2. Döde 7. Under de sista 2:ne dagarna intet nytt Cholerafall. Åmål den 31 Oktober 1850.

Fr. Segerstedt. D. Ekelund.

"Choleran i Åmål."

I förra numret af denna tidning lästes, under ofwanskrifne rubrik, en insänd artikel, som, af misförstånd på boktryckeriet, blef i tidningen intagen. Då denna artikel innehåller: dels uppgifter aldeles motsatta dem red:n i samma blad, och med sanna förhållandet öfwerensstämmande, anger, — dels insinuationer, kränkande minnet efter afsidne, och sårande för många lefwande aktningswärda personer, anser sig red. skyldig att öfwer nämnde artikel afgifwa följande

Belysning:

Ins. omnämner en "stor förskräckelse," som de twenne första sjukdomsfallen "redan woro tillräckelige att framkalla hos en hwar som ej war mäktig lugn och besinning." Onekligt är, att i den mohn menniskan wid sika kritiska tillfällen saknar "lugn och besinning," intages hon af förskräckelse, men både Ins. haft för afsigt att med sanning skildra förhållandet, borde han häfwa tillagt, att de "förskräckta" antal war ganska ringa, och att den allmänna sinnesstämningen, för att wara under så bryddsamma förhållanden —, wisade sig lugn —, en sanning, som i afgifwen rapport redan är witsordad af de män, som i första hand torde wara competente att derom döma — af stadens båda läkare —, en sanning, som, hedrande för samhällets ledamöter, bordt wara angenäm för hwar och en att erkänna.

Hwad skolornas upplösning angår, så erhöll elementar skolans Rector, långt före koleran hitkomst, Efori skriftliga order, ati wid första sjukdomsfall af kolera inom staden, "så snart sig göra låter" skolan upplösa, och föräldrars wänliga anhållan, att deras barn, "så skyndsamt som möjligt," hemsända. — Lankaserekolans upplösning förklarar Ins. sjelf längre ned i sin artikel: lokalen skulle, i följd af wederbörandes beslut, upplåtas åt de fattige.

Ins:s hjertlösa beteende att opåkalladt låta en afliden, god och hederlig, men ensam olycklig mans minne schabottera inför allmänna omdömet, — är af så låg art, att om man icke kan härleda det från ett i högsta grad tanklöst lättsinne, — måste man antaga ett af naturen elekt, eller af lefnadsförhållanden förderfwadt hjerta hos den, som kan tillåta sig något sådant. Ins. upplyser sjelf i en not till sin artikel, "att han känner ett fall der en person, som lefwat ordentligt, afsidit, efter en genom badning ådragen förkylning, under enahanda symptomer som förre haudlanden F.": — genom denna uppgift ådagalägger Ins. fullkomligt, att det icke för sakens skull war nödigt att lemna en sådan teckning öfwer F:s lefnadswanor, som den Ins. afgifwit. Hwad serskildt widkommer F:s sista lefnadsdag, så har den, som nedskrifwer dessa rader, låtit, i twenne aktningswärda personers närwaro, förhöra ynglingen G. H. som omgar F:s person från morgonen då han steg ur sängen till eftermiddagen då han sjuk införde i sitt boningsrum, och uppgaf G. H. derwid, att F., som wid uppstigandet redan sann sig illamående, före sin afresa endast förtärde: en kopp kaffe — en sup cognac — och en sup beskt bränwin, till hwilken sednare förtäring han, just i följd af sina magplåger, öfwertalades af en wälmenande bekant, hos hwilken han i förbigående war inne — smakade sedan, före sin återkomst till staden, ingenting, oaktadt både mat och bränwin medfördes på den till twenne dagar ämnade resan, och war med sin person icke i wattnet. — Så lyder berättelsen af den ende som den ifrågawarande tiden följde F., och på tillfrågan förklarade sig ynglingen beredd, att med ed fästa sanningen af sin berättelse. F. hade, han som andra, wisserligen sina fel, men egde äfwen flera aktningswärda egenskaper — "hwilket kan intygas af en hwar som (rätt) kände honom."

Hwad afsidne borgmästare Ödmans fruktan för koleran beträffar, som Ins:s grannlagenhet icke nekar honom att insinuera, får man upplysa: att en sådan fruktan hos borgmästare Ö. bestämdt förnekas af hans närmaste anhörige, — och, om denna känsla äfwen hos honom funnits, så, och då den icke wisade någon menlig werkan i hans embetsutöfning — ett förhållande, som troligen icke lemnats oanmärkt af Ins. — borde aktningen för det enskildta lifwet återhållit offentliga yttranden, som, utan att leda till något godt — djupt skulle såra den afsidnes redan förut förkrossade familj.

Ins., konsequent i sina anfall mot lefwande och döda, har icke heller försummat, att på ett ilskefullt sätt omnämna "de räddes" afresa från staden. Werkliga förhållandet är: att fyra familjer lemnat staden sedan sjukdomen här utbröt. Twenne af dessa familjer afflyttade, till många qwarwarande wänners saknad, från orten, och hade flyttat om också någon kolera här aldrig yppat sig, och de andra båda reste, på slägtingars trägna inbjudning, till dem på besök. Att afresa från en kolera-smittad stad, der man, försatt ur all werksamhet, icke ser sig serdeles kunna gagna, — till ett ställe, der man jemte eget nöje bereder dem glädje som man besöker, måtte icke innebära något förnedrande, eller eas något origtikt; likwäl behagar Ins. stämpla dessa personer såsom "samwetssjuka," "misströstan-

---

En afton kom Franckes förträffliga hustru in till honom och sade att hon gjort den sorgliga erfarenhetan att många af barnen, oaktadt den goda undervisningen, likväl icke blifvit bättre i sedligt hänseende. "Hvad de arma barnen dagligen under skoltimmarne lära, det blåser bort och glömmes under loftimmarne. Ty äntligen framlefva de dessa timmar ibland sedan sedeslösa och usla menniskor, hvartill beklagligen ofta deras egna föräldrar höra, eller blifva de utskickade att bettla, hvarvid deras hjertan komma i mångahanda frestelser och faror."

Du har rätt, min goda hustru," sade Francke; "vi måste försöka hjelpa detta. I Herrans namn vilja vi upptaga några af de barn, som äro värst blottställde, helt och hållet i vårt hus och vård, så att de icke kunna komma utom vår uppsigt. Ja, skulle sannerligen obegripligt gerna vilja bygga ett serskildt barnhus. Hvad säger du, Maria, tror du icke att jag nästa år kan börja att bygga ett sådant?"

"Hvad säger du?" utropade husfrun förundrad; "vill du bygga ett barnhus, hvartill många tusende thaler behöfvas, och du har icke en enda?"

"Herren skall bygga det," svarade Francke lugn. Och samma dag meddelade han sin plan åt några vänner, som visserligen alla hade något att invända deremot, men likväl icke tilltrodde sig att fullt afråda honom. Och se, det dröjde icke länge förr än Francke från en obekant erhöll ett bref, hvaruti han meddelade att han hade bestämt 500 thaler till grundandet af ett barnhus, och att han årligen ville utbetala räntan härå med 25 thaler vid hvarje Jul och nu Julen 1695 ville göra början dermed.

"Nu ser du, Maria," sade Francke till sin hustru "huru den store kapitalisten i himmelen redan har börjat upplåta sin hand; och jag är viss att han skall gifva så länge något behöfves. Men då vi ännu icke hafva något barnhus; och likväl icke böra låta penningarne ligga onyttiga, så vilja vi i Guds namn begynna med att göra prestgården till ett dylikt eller ock uppsöka någon fattig och Christlig familj, som kan upptaga barnen till våra. Kunde jag med 7 gulden börja en fattigskola; så kan jag nog med 25 thaler bygga ett Waisenhaus.

Några dagar dereiter, då Franckes beslut blef bekant, kom en christligt sinnad fru och skildrade för honom 4 fattiga och eländiga barns tillstånd som woro fader- och moderlösa och hade ingen, som kunde eller ville åtaga sig dem.

"Bringa mig hit de 4 barnen," sade Francke. "Jag kan väl ännu icke taga mer än ett utaf dem: men låt dem komma hit, att jag får utvälja mig det ena."

Snart kom frun med de 4 fader- och moderlösa barnen. "Nå, Maria," sade Francke till sin hustru, "hvilket af barnen vill du taga?"

"Det blir svårt att välja," svarade husfrun; "det ena barnet har likasåväl behof af medlidande som det andra. Välj sjelf. Det jag får af din hand, blir mig just derföre dubbelt välkommet."

"Nå välj" sade Francke, "jag skall snart afhjelpa denna svårighet. Låt oss taga alla 4 barnen."

I första ögonblicket förskräcktes husfrun för förslaget; men då hon i sin mans ögon såg huru tårarne började runda sig och glänsa, slöt hon barnen i sina armar och sade: "Nå, i Guds namn, jag vill vara eder moder."

de om det ewiga lifwet" m. m. Intill deß de, som saken närmast rör, möjligen låta höra af sig, kan dock Inf. ställa sitt deltagande: — de afresta innehafwa en religiös och moralisk ståndpunkt, för hvilken att bedömas af den, som kan tillåta sig utfall sådane som Insändarens.

Om sjelfwa artikeln torde icke wara nödigt att yttra något mer, och jag afstår den ära, som Inf:s uppträdande för öfrigt, i så rikt mått erbjuder åt elakheten och skämtet.

Stockholm den 22 Okt.

Kommerserådet, kommendören och riddaren Olof Wijk, som warit af Göta kanal-bolag i första rummet uppförd till bolagets ordförande, har äfwen af K. M. dertill blifwit utnämnd.

— Af en annons i Posttidningen inhemtas att en okänd gifware anslagit en capitalfond af 10,000 rdr bko, hwaraf räntan half-årligen kommer att utgå såsom stipendium, under namn af Stipendium Berzelianum, åt någon yngling, som egnar sig åt kemiens studium. Stipendiaten utnämnes af Kongl. Wetenskaps-akademien på förslag af Filosofiska facultéten i Upsala. För att erhålla stipendium erfordras att wara införd swensk och att wid universitetet hafwa aflagt åtminstone den s. k. mindre student-examen; och fästes i öfrigt afseende "å berömliga studier och uppförande, samt wisad håg och fallenhet för chemiens studium." Stipendiet får behållas i 3:ne år, hwarunder deß innehafware är skyldig att wistas wid ett af Sweriges universiteter. Under wissa wilkor kan det ytterligare förlängas på iwenne år. Ansökningar till det nu första gången kungjorda stipendiet kunna ingifwas till filosofiska facultéten i Upsala inom den 15 näst. Newember.

Halmstad den 16 Okt.

Natten till den 15 dennes, omkring kl. half 12, afweko, ur härwarande länshäkte, 2:ne lifstids- och 2:ne ransakningsfångar. De hade sönderskurit brädbeklädnaden och genombrutit muren, under ett fönster, och efter att hafwa praktiserat sig ut, genom den sålunda uppkomna öppningen, begåfwo de sig genast på flykten. Efterspaningar skedde ofördröjligen, men de hafwa ännu icke blifwit ertappade.

Lund den 19 Okt.

Förliden Thorsdag gafs af stadens innewånare (Professorer och andra Tjenstemän, Studenter och Borgare) en afskedsmiddag å nya Akademika Föreningen, för utnämnde Dompropsten i Götheborg, Professorn D:r Thamander, som snart flyttar ifrån Lund. Den förlust, som Universitetet derigenom lider, är snart sagdt oersättlig; den utmärkte wetenskapsmannen, den genialiske talaren skall icke mer uppträda i deßa läroSalar, der han så ofta hänryckt den lyssnande ungdomen. En widsträcktare werkningskrets i kyrkans tjenst har blifwit honom uppdragen, inom hwilken han säkert skall blifwa lika gagnelig, men wi kunna icke undertrycka en klagan deröfwer, att hwad utmärkt Lunds Universitet har, städse skall i otid beröfwas detsamma.

(Insändt.)

En liten flicka, pensionär i den pensionsanstalt, hwilken, i en gotbit, i Tidningens sista nummer, angående **Choleran i Åmål**, förklarades "tillsluten" undrar så mycket, om ej wärden om stadens Thorn-Uhr kunde uppdragas åt Ubr-Fabrikör Malmgren, hwilken lärer wara en skicklig Urmakare, på det klåckan mätte följa med tiden och wi, stackars små pensionsflickor, ej mätte försumma oß och komma för sent i wår lilla Bildnings Circel; ty jag fruktar, att om ett sådant förhållande blir bekant för författaren till nämnde **godbit**, detta kunde än mera förswåra de bekymmer han redan har om Stadens Skolor, Skolstyrelse och Pensionsinrättningar.

I sammanhang med nedanskrifne ur Tidning för Wenersborgs Stad och Län reproducerade lefnadsteckning öfwer detta läns nyligen afl:dne Höfding, får man nämna att Landskamereraren och Riddaren, **Gaßlander** erhållit nådigt förordnande att Landshöfdinge-embetet tillswidare föresta, och äro wi förwißade att icke allenast uttala denna orts utan hela länets odelade tänkesätt då wi önska att Herr Gaßlander äfwen mätte blifwa deß ordinarie styresman! — Hans, för det mesta inom länet tillryggalagda mångåriga hedrande tjenstemannabana har lika säkert förwärfwat honom den högsta möjliga kännedom om länets tillstånd, som hans upplysta rasla werksamhet styndsamt skall söka att på bästa sätt tillfredsställa deß behof.

Paul Sandelhjelm.

Landshöfding öfwer Elfsborgs län och Dahlsland, samt Kommendör med Stora Korset af Kongl. Nordstjerne-Orden, föddes å Warbergs dåwarande fästning den 10 Mars 1776, af föräldrarne: Ränt- och Proviant-mästaren derstädes Hugo Öhrwall och deß hustru Susanna Pyhlsen. I barna-åldern erhöll han af föräldrarne en öm omwårdnad samt sedan under ynglinga-åren, jemte öfrige fem syskon, en flärdfri och wärdad uppfostran och underwisning endast till hwad privata informatorer, efter då brukliga methoder, förmådde bibringa. Biträdde sin fader från 11 års ålder uti praktiska göromål till år 1794 då han erhöll Kongl. Magazins-Direktionens förordnande att tills widare föresta sin faders ofwannämnde befattning. Begåfwad med ett för naturen öppet, glatt och något för äfwentyr böjdt sinne, samt med ett, icke i sednare åren en gång mättadt, forskningsbegär, blef fädernestugan inom kort för trång, och han lyckades slutligen att erhålla fadrens tillstånd, att begifwa sig ut i werlden och der förséka sin lycka. Sedan han till sin äldre broder Anders öfwerlemnat sitt innehafwande förordnande, afreste han år 1797 till Stockholm, wäl med ringa understöd men med så mycket större lefnads- och arbetslust, antagande, om än i början omedwetet, dock sedermera af grundsats, till walspråk för hela sin ärorika lefnad regel: "Hjelp dig sjelf och Gud skall hjelpa dig." Här anställdes han i början såsom extra-ordinarius uti ått:llige förwaltande werk, och måste som sådan under de första åren kämpa mot umbäranden och bekymmer. Äntligen klarnade dock framtidens horizont på hans bana då han år 1799 i följd af träget arbete och förmåns derigenom wunnna förtroende, först utnämndes till Rewisor med lön på stat uti Kongl. Kammar-Rätten, och sedermera till enahanda sysslande jemwäl med lön uti Kongl. Allmänna Ma-

---

Samma afton kom en granne och bad så länge, tills Francke lemnade ett af barnen ifrån sig. Men det räckte icke längre än till följande morgonen förr än ett annat barn kom i det afsåtnas ställe. Ja, det var ännu icke slut; ty på eftermiddagen samma dag skickade den store fadren i himmelen 2 andra föräldralösa barn, på tredje dagen ännu ett och 3 dagar derefter ädnu ett annat barn. Så hade Francke den 16 November 9 fader- och moderlösa barn till inbyggare i det tillämnade barnhuset, till hvilket ännu icke en sten var framförd, och hvartill han hade icke mer än 25 thaler, som i ke ens ännu voro honom i handen, emedan de först vid Julen skulle utfalla. Och emellertid måste barnen underhållas, icke blott ett eller fyra, utan alla nio.

"Var nu icke bekymrad," sade Francke till sin hustru; "hafva vi wågat att i tron gifva de fattiga en groschen, så kunna vi wäl wåga en thaler. Vi vilja låta omsorgen hvila på Herren." Och nu utaccorderade han barnen hos christliga föräldrar och betalte för hvarje en half thaler i weckan. Och då han för sina embetsgöromål icke hade nog tid att dagligen aflägga besök hos alla barnen, så uppdrog han uppsigten öfver dem åt en student, vid namn Neubauer.

Men hvarifrån skulle betalningen hvarje wecka komma? Dessa nio barn kostade ju ensamt årligen wida öfver 200 thaler. Dertill måste de 20 fattiga studenterna hafwa sitt underhåll hvarje wecka. Dessutom måste barnen hafwa kläder och böcker; och lärarne uti fattigskolan måste likaledes erhålla sin aflöning. Hvarifrån skulle allt detta tagas? Francke öfverlemnade det åt den store Barnafadren i himmelen, — och Han hjelpte nu såsom alltid. Francke erhöll icke endast från alla sidor små gåfwor, och det utan alla böner och påminnelser, utan äfwen större bidrag fattades icke. Samma höge person som nyss skickat 500 thaler, grep ännu en gång i sin kassa och skickade på en gång 1000; och strax derefter erhöll Francke från en annan 500, och litet derefter 100 thaler.

Hwad gjorde nu Francke? Satte han det icke obetydliga kapitalet på ränta! Nej, han beräknade blott för en kort tid huru mycket penningar han nödwändigt behöfde till sina kära fattigbarn; och då just wid denna tid hans grannes hus, som han förut hyrt, uthjöds till salu, och han således måste frukta att icke widare få behålla den hyrda skolsalen, beslöt han kert och godt att köpa hela huset. Och på nästa nyår lät han bakom det köpta huset uppbygga ännu två stugor, emedan tilloppet till hans fattigskola blef så stort, att utrymmet i det inköpta huset redan var för litet.

Vi skola snart se att det werk som han i tron begynt ännu mer utwidgades, ja icke hwilade, förr än det wardt fulländadt.

(Forts.)

ANEKDOT.

Grefve Adlersparre såsom landshöfding i Mariestad frågade den qwicke Kull, huru det kunde komma till, att han ej blifwit annat än orgelnist i Skara, då han var en så skicklig karl. — "Det kommer sig deraf, att det ej här varit någon revolution i musiken, Ers Excellens!" swarade denne.

gazins-Direktionen. Efter erhållne ätstillige förordnaden i wigtiga rewisions-armärknings- och balance-mål, blef han år 1805 af Kongl. Majt utnämnd till ordinarie Kommissarie wid Kongl. Kammar-Rättens första Rewisions-Kontor. Den werksamhet han här ådagalade och de misbrnk i förwaltningen, som han upptäckte och rättade, samt de oerhörda summor hwilka i följd af hans anmärkningar återföllo till kronan, woro tillräckliga medel att förwisa honom om Konungens nåd och förmåns synnerliga förtroende, hwarföre han wid denna tid jemwäl kallades till Ledamot uti Kommittéen för Hamnstängnings-anstalterne och Kustbewakningen samt uti Krigs-Kommittéen. Wid 31 års ålder, eller 1807 ingick Hr S. äktenskap med Fröken Vivica Charlotta von Furman, dotter af aflidne Adjutanten wid Södermanlands Kongl. Regemente von Furman och deß då lefwande enka Lovisa Charlotta Stenman, af hwilket äktenskap, som dock icke warade längre än till medlet af år 1810, då Frn S. afled af lungsot, föddes döttrarna Vivica Paulina Charlotta, sedermera gift med Kaptenen wid Westgötha-Dahls Kongl. Regemente Ryding, och Lovisa Augusta Wilhelmina, gift med Kammarrätts-Rådet Ferlin. Under de sedermera inträffade stora werldshistoriska händelser, som bröt Napoleons makt och förorsakade franska keisarwäldets fall, hwari jemwäl Swerige med sin armée deltog, blef Herr S. anwänd i flera swåra och förtroendefulla wärf, dem han, till sin konungs wälbehag och rikets båtnad, manligt och raskt utförde. Han utwaldes nemligen 1812 till Öfwer-Krigs-Kommissarie, och begaf sig i sådan egenskap wåren 1813 först till Stralsund, der reserv-magaziner inrättades, samt widare till swenska högqwarteret i närheten af Leipzig medförande stora summor i myntadt guld. Åtföljde sedermera arméen öfwerallt i Tyskland intill deß allmänna fredsslutet inträffade i Paris. Wid swenska arméens öfwergång till Norge blef Hr S. utsedd att såsom swensk Special-Kommissarius afgå till Frankfurt wm Mayn, för att gemensamt med co-allierade maktern:as kommissarier uppgöra liqwid om den af Tysklands furstar till krigets utförande bildade obligations-fond. Erhöll widare nådig befallning att afresa till Wien och der fortsätta underhandlingen inför däwarande Europeiska kongressen om de i Frankfurt började liqwidationer, hwilket uppdrag sålunda slutades, att Swerige af de öfrige makterne tillerkändes 3,500,000 livres i ersättning.

(Slut n. gång.)

Hwarjehanda.

Att kolera-sjukdomen har en hög ålder bewisas af följande underrättelse:

"Redan i Augusti månad år 1680 war staden Leipzig hemsökt af kolerafarsot. I ett werk af Rivinus, "Leipziger Pest-Schade und Gottes Gnade," berättas att denna sjukdom, som man då höll för smittosam, der hade bortryckt 2,318 personer; ett betydligt antal, då Leipzig, enligt folkräkningen föregående året, endast räknade 19,936 inwånare.

En Rysk Tidning anför det kuriösa faktum, som skall blifwit iakttaget i en Tysk by, der nyligen 40 personer af 200 aflidit i koleran, att af en mängd drängar och pigor, som för att slippa komma på sjukhuser, tagit sin tillflykt till häst- och kostall, ingen enda blifwit offer för farsoten.

Kungörelse.

Onsdagen den 27 instundande November kl. 2 eftermiddagen förrättas executiv auktion å Stadens auktionskammare, dervid genom upp- och afslag försäljes, för domfäst skuld i mät tagen fastighet ¼:dels tomt N:o 113 i Stadens fjerde qvarter med alla derå uppförde brandförsäkrade byggnader, tillhörig afl. Bokbindaren Coll anders omyndige barn; skolande fastigheten som vid laga värdering uppskattats till 1000 Rdr Bko af blifvande köparen genast tillträdas och köpeskillingen vid klubbslaget betalas. Åmål den 29 Oktober 1850.

På Auktions-Kammarens vägnar:
F. MAIJER.

Kungörelse.

Som vid anställd auktion den 23 i denna månad, den från Hattmakaren A. Ågren, för domfäst skuld, samt Stadsutskylder och Fattigpenningar, i mät tagen egolott Stadsjord, Lilla Folklotten kallad, någon bjudare sig icke infunnit så kommer genom ytterligare executiv auktion å Stadens Auktionskammare, Onsdagen den 11 inst. December kl. 2 e. m., samma fastighet ovilkorligen till hvad pris som hälst att försäljas; Och skall köpeskillibgen vid klubbslaget betalas af köparen, som genast tillträder Lotten med derå utsådde ⅜:dels tunna råg. Åmål den 29 Oktober 1850.

På Auktions-Kammarens vägnar:
F. MAIJER.

Kungörelse.

Sundhets-Nämnden, till hvars kännedom kommit att ogrundade rykten om Kolera-farsotens härjningar här i staden, spridt sig på Landsbygden och injagat farhåga hos Allmogen att på vanligt sätt färdas till Torgplatserne, har ansett sig böra gifva Allmänheten vid handen, hvad ock af Provincial-Läkaren, Herr Doctor Segerstedts rapport till Konungens Befallningshafvande i Länet, kan inhämtas, att Farsoten härstädes sedan flera dagar upphört, så att ingen insjuknat, mindre dödt, samt uppmanar Landtboar och Allmoge, att, på vanligt sätt, inkomma till Staden och försälja sina produkter. Åmål d. n 30 Oktober 1850.

SUNDHETS-NÄMNDEN.

Kungörelse.

De af denna resp. församling, hvilka af Fattigvårds-Styrelsen i Åmål emottagit barn till underhåll och vård, anmodas att, Fredagen den 1 nästa Nov. kl. 9 f. m., inställa sig på arbets- och fattighuset härstädes för att emottaga andra qvartalets betalning; vid hvilket tillfälle det åligger dem att medhafva barnen på det fattigvårs-styrelsen må komma i tillfälle att inhemta, ej mindre barnens framsteg i läsning och sedlighet, än äfven deras uppförande mot sine vårdare. Åmål den 14 Oktober 1850.

J. ÅBERG.

Till salu:

Stör och wacker Hwitkål för 8 Rdr Skocken hos Enkefru A. C. Larsson.

God **SVAGDRICKA** hos Björlin.

Nu inkommit af Taksmarks välkända tillverkning Jernbeslagna Tälgstens-gryto och Pannor, i kommission hos

A P. Ljungberg.

Undertecknad har nyligen erhållit ett utmärkt wackert Lager af moderna Hattstyger, BAND och SPETSAR samt FRANSKA BLOMMOR, hvarom får äran avertera; och recommenderar sig till förfärdigande af alla sorters Fruntimmers-hufvudbonader. Åmål i Oktober 1850.

MATH. SÖDERSTRÖM,
född Söderberg.

Utmärkt god **LEMONAD** hos Björlin.

Att hyra:

Öfra wåningen i Handl. J. A. Meyers gård wid Elfven, är ledig till att uthyras nu genast. Åmål d. 17 Okt. 1850.

Carl Joh. Fr. Liedberg

Förkommet:

Sistl. marknadsdag bortkom från undertecknads iboende Lokal, en nära nog ny Galoch. Den som vet sig härom hafwa någon kännedom, torde derom underrätta mig,

C. J. F. Liedberg.

Diverse.

De som hafva Skulder till Garfvaren J. Sjöglunds konkursmassa, och ej liqvidera inom November månads utgång, blifva ovilkorligen lagsökta. Åmål den 16 Okt. 1850.

Brandstods-Committeen för Försäkring af Lösegendom, får härigenom ge tillkänna, att upphörden af stadgade årsafgiften m. m. sker hos undertecknad Tisdagen den 12 November, och erinras Bolagsdelegarne om föreskriften uti 15 § i Kongl. Majts Nådiga Reglemente af den 30 Aug. 1842. Åmål d. 21 Oktober 1850.

L. G. HÖGDAHL.

ARRENDE

af ett skattefritt hemman, bebyggt för Ståndspersoner, kan nu genast eller till nästa Vårfrudag fås mot billiga wilkor; till egendomen hörer 3:ne goda arbetstorp, årligen sås cirka 6 tunnor Höst- och 45 a 50 tunnor Wårsäde i cirkulation samt föder 4 hästar och 25 a 30 nötkreatur utom får och swin. Med arrendet kan fås kreatur och redskap, utmärkt wackert höstsäde, höstplöjning och nödigt wårfoder eller ock hela inbergade grödan; närmare underrättelse fås å Boktryckeriet härstädes.